

73 <i>Aantekeningen bij het project van Dogma</i> Stefano Milani	93 <i>Het stapelen van ruimtelijke informatie. Enkele gedachten over het structureren in lagen en de oorsprong ervan</i> Gabriel Carrascal Aguirre	123 [Polemen] Boekbespreking <i>Stedenbouw in Nederland</i> Jaap Evert Abrahamse 127 Boekbespreking <i>Twee studies over stadsbeschrijving</i> Herman van Bergeijk	133 <i>Over de auteurs</i>
---	---	---	--------------------------------------

73 <i>Notes on Dogma's project</i> Stefano Milani	93 <i>Stacking spatial information. Some reflections about layering and its origins</i> Gabriel Carrascal Aguirre	123 [Polemen] Book review <i>Townplanning in the Netherlands</i> Jaap Evert Abrahamse 127 Book review <i>Two studies on city description</i> Herman van Bergeijk	133 <i>About the authors</i>
--	--	---	--

OverHolland onderzoekt de samenhang tussen architectonische interventies en stedelijke transformatie, waarbij de Hollandse stad centraal staat. In deze nieuwe uitgave van *OverHolland* is er in het bijzonder aandacht voor het architectonisch ontwerp. Dit naar aanleiding van twee gebeurtenissen die in het najaar van 2013 hebben plaatsgevonden: de publicatie van de onderzoeksresultaten van het project *Vernieuwing van de stadsvernieuwing*, een initiatief van architectenbureau De Nijl in samenwerking met de Faculteit Bouwkunde van de TU Delft en KEI kenniscentrum stedelijke vernieuwing (inmiddels opgegaan in Platform 31), en daarnaast de tentoonstelling *DOGMA: 11 Projects + 1*, die te zien was in een tijdelijk paviljoen op het terrein van de Faculteit Bouwkunde in Delft.

In deze aflevering wil *OverHolland* actuele architectuurpraktijken belichten die in het publieke domein interveniëren door middel van tentoonstellingen, publicaties en daadwerkelijke ingrepen in bestaand stedelijk gebied. Universitair onderzoek en onderwijs kunnen daarbij een belangrijke rol vervullen. In het project *Vernieuwing van de stadsvernieuwing* hebben studenten van de Faculteit Bouwkunde in Delft met hun afstudeerwerk een belangrijke bijdrage geleverd aan de verkenning van mogelijke opgaven. Op basis daarvan bleken de gemeenten Amsterdam, Leiden, Den Haag en Rotterdam bereid medewerking te verlenen aan de uitwerking van concrete voorstellen.

Voor de uitwerking werden vier buitenlandse architectenbureaus uitgenodigd. Zij werden uitgedaagd hun vaak afwijkende ervaringen met stedelijke vernieuwing te confronteren met de Nederlandse praktijk. De resultaten van het project waren te zien in een tentoonstelling te Delft en Leiden, en zijn gepubliceerd in *Vernieuwing van de stadsvernieuwing: Pleidooi voor ontwerpkracht* onder redactie van Henk Engel, Endry van Velzen en Olof van de Wal (Haarlem: trancity*Valiz, 2013). Een Engelse versie is beschikbaar op het Internet: *Renewing City Renewal: A call for strong design*, Delft: BK Books, 2014.

In deze *OverHolland* introduceert Roberto Cavallo twee afstudeerprojecten die in het kader van het project *Vernieuwing van de stadsvernieuwing* zijn uitgewerkt: *Amsterdam-Oost: parallelisme. Route-ontwikkeling als stedelijke vernieuwingsstrategie* van Floris van der Zee en *Muiderpoort Station Renewed* van Hyeonsu Yang.

Van elk van de vier buitenlandse architectenbureaus die aan het project hebben deelgenomen, wordt een recent ontwerp getoond: het *Modell Haus* voor de IBA in Hamburg van bureau *Fusi & Ammann*, het *Park House* in Londen van bureau *East*, het *Woonzorgcentrum en kinderdagverblijf* in

OverHolland studies the relationship between architectural interventions and urban transformation, with the focus on towns and cities in Holland. This latest issue of *OverHolland* takes a closer look at architectural designs, to mark two events in autumn 2013: the publication of the research results of the *Renewing city renewal* project, an initiative by the architecture firm De Nijl in partnership with Delft University of Technology's Faculty of Architecture and the KEI knowledge centre for urban renewal (now part of *Platform 31*); and the *DOGMA 11 Projects + 1* exhibition in a temporary pavilion in the grounds of the Faculty of Architecture in Delft.

This issue sheds light on current architectural practices in the public realm in the form of exhibitions, publications and specific interventions in existing urban areas. University research and education can play an important part here. In the *Renewing city renewal* project, graduation work by students at the Faculty of Architecture in Delft greatly contributed to the exploration of potential assignments, and persuaded the Amsterdam, Leiden, The Hague and Rotterdam city councils to consider specific proposals.

Four architecture firms from outside the Netherlands were invited to draw up the proposals, and were challenged to confront their often unusual experience of city renewal with Dutch practice. The results of the project were presented at an exhibition in Delft and Leiden, and published in a book entitled *Vernieuwing van de stadsvernieuwing: pleidooi voor ontwerpkracht*, edited by Henk Engel, Endry van Velzen and Olof van de Wal (Haarlem, trancity*Valiz, 2013). An English version: *Renewing City Renewal: A call for strong design*, Delft, BK Books, 2014, can be found on the Internet.

In this issue of *OverHolland*, Roberto Cavallo presents two graduation projects that were part of the *Renewing city renewal* project: Floris van der Zee's *Amsterdam-Oost: parallelisme. Route-ontwikkeling als stedelijke vernieuwingsstrategie* ('East Amsterdam: Parallelism. Route development as urban renewal strategy') and Hyeonsu Yang's *Muiderpoort Station Renewed*.

A recent design by each of the four foreign firms that took part in the project is also presented here: *Fusi & Ammann's* model dwelling for the International Building Exhibition (IBA) in Hamburg, *East's* Park House in London, *De Smet Vermeulen's* residential care centre and children's daycare centre in Antwerp, and *51N4E's* conversion of Kortrijk's Buda Factory into an art centre.

This series of interventions in urban areas has been followed by a recent proposal by the architecture firm Dogma entitled *Live forever: the return of the factory. Proposal for a living/working*

Antwerpen van bureau *De Smet Vermeulen* en de verbouwing of kunstcentrum van de *Budafabrik* in Kortrijk van bureau *51N4E*.

Aansluitend bij deze reeks interventies in stedelijke gebieden volgt een recente prijsvraaginzending van het architectenbureau Dogma: *Live forever: the return of the factory. Proposal for a living/working unité d'habitation voor 1600 bewoners in het Balti Stationsgebied* in Tallinn, het twaalfde project dat te zien was op de tentoonstelling *DOGMA 11 Projects + 1*. Stefano Milani verdiept zich in de publicatie van de overige elf projecten: Pier Vittorio Aureli, Martino Tattara, *DOGMA 11 Projects* (Londen: AA, 2013). Milani wijst in het bijzonder op het belang van het werk dat Pier Vittorio Aureli heeft verricht met promovendi van het *Berlage Instituut*, dat sinds 2012 aan de faculteit Bouwkunde in Delft is verbonden. Hij acht het van groot belang dat het combineren van theoretische reflectie en ontwerp, dat door Aureli in gang is gezet, door de faculteit wordt opgepakt en voortgezet.

Verder geeft Gabriel Carrascal Aguirre in vervolg op zijn bijdrage in *OverHolland 12/13*, 'De ruimte van de cartografie', een uiteenzetting over 'Het stapelen van ruimtelijke informatie. Enkele gedachten over het structureren in lagen en de oorsprong ervan'.

In de rubriek *Polemen* recenseert Jaap Evert Abrahamse *Town Planning in the Netherlands since 1800* van Cor Wagenaar, en bespreekt Herman van Bergeijk *De woonplaats van de faam. Grondslagen van de stadsbeschrijving in de zeventiende-eeuwse Republiek* van Eddy Verbaan, en *The politics of memory. The writing of partition in the seventeenth-century Low Countries* van Raingard Esser.

unité d'habitation for 1600 inhabitants at the Balti Station area, Tallinn, 2013, the twelfth project on display at the *DOGMA 11 Projects + 1* exhibition. Stefano Milani reviews the book on the other eleven projects (Pier Vittorio Aureli and Martino Tattara, *DOGMA 11 Projects*, London, AA, 2013). Milani focuses in particular on Aureli's work with PhD students at the Berlage Centre for Advanced Studies in Architecture and Urban Design ('the Berlage'), which has been part of the Faculty of Architecture in Delft since 2012. He considers it most important that the combination of theoretical reflection and design launched by Aureli has been adopted and pursued by the Faculty.

As a follow-up to his article in *OverHolland 12/13*, 'The space of cartography', Gabriel Carrascal Aguirre explains layering in cartography: 'Stacking spatial information. Some reflections about layering and its origins'.

In the *Polemics* section, Jaap Evert Abrahamse reviews Cor Wagenaar's *Town Planning in the Netherlands since 1800*, and Herman van Bergeijk reviews Eddy Verbaan's *De woonplaats van de faam: grondslagen van de stadsbeschrijving in de zeventiende-eeuwse Republiek* ('The home of fame: basic principles of urban description in the seventeenth-century Dutch Republic') and Raingard Esser's *The politics of memory: the writing of partition in the seventeenth-century Low Countries*.

OverHolland 14/15